

relacja

DAVOS – WARSZAWA.
NOWY KONTEKST
GLOBALNY,
NOWE WYZWANIA
DLA POLSKI

THINKTANK
ośrodek dialogu i analiz

DAVOS – WARSZAWA. NOWY KONTEKST GLOBALNY, NOWE WYZWANIA DLA POLSKI

2016 |

ŚWIAT

Motywy przewodnim tegorocznego spotkania Światowego Forum Ekonomicznego w Davos była „czwarta rewolucja przemysłowa”, czyli zacieranie się granic między sferą fizyczną, cyfrową i biologiczną, spowodowane postępowaniem technologicznym. Obejmuje ona nie tylko sposoby produkcji dóbr, lecz także ich dystrybucji i konsumpcji, zaś jej potencjalne skutki mają dotyczyć przede wszystkim wzrostu produktywności, a przez to wpływać na kształt rynku pracy.

partnerzy

CENTRUM
STOSUNKÓW
MIĘDZYNARODOWYCH

EFNI
EUROPEJSKIE FORUM
NOWYCH IDEI

3 Światowe Forum Ekonomiczne w Davos stało się symbolem współczesnego kapitalizmu.

Jak szacują Benedikt Frey i Michael Osborne z Oxfordu, automatyzacja objąć ma oszałamiające 45 proc. miejsc pracy w gospodarce Stanów Zjednoczonych... Choć skalę nadchodzących wyzwań związanych z tytułową „czwartą rewolucją” trudno przeszacować, to uwagę uczestników Forum w Davos w co najmniej równym stopniu pochłaniały bieżące problemy. Są one związane ze zmieniającym się globalnym układem sił, ogromną falą migracyjną, a także narastającymi nastrojami populistycznymi, które znajdują swoje odbicie m.in. w kampanii prezydenckiej w USA (Donald Trump), nastrojach antyimigranckich oraz rosnącej groźbie wyjścia Wielkiej Brytanii z UE. Można to uznać za odbicie szerszej tendencji – wzrostu znaczenia kwestii natury politycznej kosztem sfery ekonomicznej. W niespokojnych czasach od polityków oczekuje się już nie tylko administrowania i polepszania warunków dla prowadzenia biznesu, ale również gaszenia coraz to nowych pożarów.

Magia Davos

Między 20 a 23 stycznia 2016 r. szwajcarskie Davos już po raz 46. gościło członków światowej elity biznesu, polityki i sztuki, a także innych dziedzin życia społecznego. Początkowo do szwajcarskiego kurortu zjeżdżali czołowi menedżerowie europejskich firm, a samo spotkanie nosiło nazwę Europejskiego Forum Zarządzania (obecna – Światowe Forum Ekonomiczne – obowiązuje od 1987 r.). Już po kilku latach, w związku z upadkiem systemu z Bretton Woods i wojną Jom Kippur w 1973 r., w Davos zaczęli pojawiać się politycy, a poruszana tematyka została poszerzona o kwestie ekonomiczne i polityczne. Z czasem szwajcarskie spotkania stały się symbolem współczesnego kapitalizmu, zarówno dla jego entuzjastów (np. Davos Wschodu w indyjskim stanie Gudżarat), jak i przeciwników (liczne protesty pod hasłem anty-Davos). Kolejnym krokiem na drodze rozwoju było formalne

uznanie Światowego Forum Ekonomicznego przez rząd Szwajcarii za organizację międzynarodową rozwijającą współpracę publiczno-prywatną.

W tym roku do alpejskiego kurortu zawitało około 2500 liderów świata biznesu i organizacji społecznych, ale też ponad 40 głów państw i rządów. W odniesieniu do tych ostatnich, to choć najgłośniej komentowana była nieobecność na Forum kanclerz Niemiec Angeli Merkel (w zależności od medium ma to potwierdzać siłę lub osłabienie jej pozycji politycznej), zaproszenie przyjęli inni ważni politycy, w tym m.in. Joe Biden, David Cameron, John Kerry czy też Ahmet Davutoğlu. Całkiem pokaźna była też licząca osiem osób delegacja z Polski, w której znaleźli się odpowiedzialny za rozwój wicepremier Mariusz Morawiecki i szef dyplomacji Witold Waszczykowski.

Do dyskusji prowadzonych w Davos odnieśli się uczestnicy briefingu „**Davos – Warszawa. Nowy kontekst globalny, nowe wyzwania dla Polski**”, zorganizowanego przez ośrodek dialogu i analiz THINKTANK oraz biuro Europejskiego Forum Nowych Idei (EFNI). Przedstawiamy najważniejsze wątki poruszone podczas tej debaty.

1] Nowe technologie: szanse i zagrożenia

Procesy związane z rozwojem technologicznym wpływają na nasze życie konsumenckie, ale i zawodowe. Podczas gdy trwająca już od kilku dekad informatyzacja polegała przede

4 **Na forum instytucji międzynarodowych konieczne jest wypracowywanie rozwiązań i definiowanie nadchodzących zagrożeń, a nie tylko sposobów reagowania na nie.**

wszystkim na wprowadzaniu do miejsc pracy komputerów i dostępu do Internetu, to głównym aspektem cyfryzacji – z którą mamy do czynienia obecnie – jest wykorzystanie technologii teleinformatycznych do transformacji coraz to nowych procesów. Najważniejszym spośród pozytywnych skutków tego zjawiska jest niesłyszany wzrost efektywności. Rozwój technologiczny pozwala też na wdrażanie nowych form pracy, w tym np. *crowdsourcingu*. Po stronie zagrożeń wymienić należy przede wszystkim problem cyberbezpieczeństwa.

Ataki w cyberprzestrzeni nie są już bowiem wyłączną domeną pojedynczych hakerów czy też ich nieformalnych grup, a coraz częściej stoją za nimi instytucje państwowe. Dlatego **znajdujemy się u progu przewartościowania dotychczasowej równowagi między wolnością a bezpieczeństwem w cyberprzestrzeni, a stopniowe ograniczenie tej pierwszej wydaje się nieuchronne.**

Z kolei wciąż nie do końca jasny jest wpływ cyfryzacji na rynek pracy. Z jednej strony pojawiają się prognozy mówiące o milionach zagrożonych miejsc pracy w największych rozwiniętych i rozwijających się gospodarkach. Z drugiej, inne szacunki mówią, że na każde trzy zlikwidowane (czy raczej zajęte przez robota) miejsca pracy w fabrykach, powstają dwa w branżach technologicznych. Szczególnie szybko rozwijają się małe i średnie przedsiębiorstwa, tworzące ekosystemy międzynarodowych gigantów.

2] Bezpieczeństwo na pierwszym miejscu

Podstawowe zagrożenia dla Polski związane są z wydarzeniami we wschodnim i południowym sąsiedztwie Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim z konfliktem na Ukrainie oraz niekontrolowanym napływem migrantów do UE. **Aktywność władz Polski, w tym prezydenta**

w pierwszym półroczu 2016 roku związana będzie głównie z nadchodzącym szczytem NATO w Warszawie. W zgodnej opinii stanowi on szansę na wzmocnienie bezpieczeństwa kraju, którą trzeba wykorzystać. Służyć temu będą wizyty prezydenta na Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa, w NATO Defense College, a także w Waszyngtonie.

W kontekście szczytu NATO, ale także działalności innych instytucji, w tym Unii Europejskiej czy ONZ, postrzegać należy również problem migracji. Na forum tych instytucji konieczne jest wypracowywanie rozwiązań i definiowanie nadchodzących zagrożeń, a nie tylko sposobów reagowania na bieżące wyzwania. Dlatego aspiracją Polski jest, by zbliżający się szczyt NATO był nie tylko decyzyjny, lecz także pozwolił na wypracowanie kompleksowego i wybiegającego w przyszłość oglądu sytuacji bezpieczeństwa Sojuszu Północnoatlantyckiego.

3] Gospodarka globalna i geopolityka

Światowa gospodarka wciąż znajduje się fazie, której początek łączy się z załamaniem na rynkach finansowych, zainicjowanym przez upadek banku Lehman Brothers. **Echa globalnego kryzysu, w różnych odsłonach, nadal determinują i w przewidywalnej przyszłości będą determinować sytuację gospodarczą na świecie.** Nowym zjawiskiem jest natomiast dawno niespotykane bardzo ściśle powiązanie gospodarki i geopolityki.

5 **Prognozy przewidują redefinicję kluczowych pojęć kapitalizmu, np. zysku oraz miar wzrostu takich jak PKB.**

Niemal każde wyzwanie geopolityczne ma bowiem bezpośredni wpływ na sytuację gospodarczą. Jednym z przykładów jest kwestia wpływu działalności tzw. Państwa Islamskiego na bezpieczeństwo ekonomiczne regionu. Przez pryzmat rywalizacji geopolitycznej należy postrzegać również drastyczne spadki światowych cen ropy.

Drugim nowym zjawiskiem są próby wcielania się w rolę państw przez podmioty pozapaństwowe. Nie tylko wypełniają one luki w funkcjonowaniu tych pierwszych i przejmują ich niektóre funkcje, lecz także dążą do stworzenia struktur zarezerwowanych do tej pory wyłącznie dla rządów. Jednocześnie nie obowiązują ich ograniczenia wyznaczone m.in. przez Kartę Narodów Zjednoczonych.

Po trzecie, wszystkie te zjawiska cechuje niespotykana dotąd dynamika i nieprzewidywalność, które potęgują zagrożenia płynące zarówno z tradycyjnych, jak i nowych zjawisk w rzeczywistości międzynarodowej. W tym kontekście wymienić należy kryzys migracyjny oraz osłabienie gospodarcze Chin.

4] Przyszłość państwa i kapitalizmu

W ciągu XX w. model państwa i jego relacji z rynkiem kształtowały kryzysy. Wielki kryzys z lat 30. skutkował wzmocnieniem roli państwa w gospodarce, zaś po kryzysie lat 70. obserwowaliśmy tendencję odwrotną.

Skutkiem globalnego kryzysu finansowego pierwszej dekady XXI w. może być synteza tych dwóch trendów pod postacią „państwa inteligentnego”, czyli dostosowanego do lokalnych uwarunkowań, a nie realizującego uniwersalne, wielkie idee.

Funkcjonuje ono na zasadzie zarządzania projektami, a skala zaangażowania w gospodarkę zależy od sfery działania (jest np. wysoka w odniesieniu do innowacyjności). Jeśli chodzi o przyszłość samego kapitalizmu, to najpopularniejsze prognozy przewidują redefinicję jego kluczowych pojęć – np. zysku oraz miar wzrostu – PKB.

Już teraz wiele wytworów gospodarki cyfrowej (o zerowych kosztach krańcowych) nie jest odnotowywanych w statystykach PKB. Jednocześnie, oprócz postępu technologicznego, na sukcesy gospodarcze krajów wpływać będą kształt i jakość instytucji, które decydują o podziale korzyści płynących z rozwoju technologii. •

Opracował:

Andrzej Turkowski

Briefing „**Davos – Warszawa.**

Nowy kontekst globalny, nowe wyzwania dla Polski”

odbył się 22 stycznia 2016 r. w Warszawie.

Wśród prelegentów znaleźli się m.in.:

dr Henryka Bochniarz (Prezydent Konfederacji Lewiatan), **Witold Dzielski** (Dyrektor Biura Spraw Zagranicznych w Kancelarii Prezydenta RP), **Cezary Gawel** (Z-ca Dyrektora w Departamencie Analiz Ekonomicznych i Prognoz w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej RP), **Katarzyna Kacperczyk** (Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP), **Ignacy Morawski** (główny ekonomista w BIZ Bank) oraz **Dariusz Piotrowski** (Dyrektor Sprzedaży do Klientów Enterprise w Microsoft Polska).

Europejskie Forum Nowych Idei, nazywane „polskim Davos”, jest organizowane od 2011 r. przez Konfederację Lewiatan we współpracy z BUSINESSEUROPE, Miastem Sopot oraz polskimi i międzynarodowymi firmami i instytucjami. Co rok pod koniec września w Sopocie ok. 1000 przedsiębiorców, polityków, urzędników i ekspertów z kilku kontynentów przez 3 dni dyskutuje o najważniejszych wyzwaniach globalnego świata. Wśród gości EFNI byli m.in. Przewodniczący Rady Europejskiej i Komisji Europejskiej, europarlamentarzyści, laureaci Pokojowej i Ekonomicznej Nagrody Nobla. Ośrodek THINKTANK i Centrum Stosunków Międzynarodowych są partnerami forum.

THINKTANK[■]

ośrodek dialogu i analiz

THINKTANK, ośrodek dialogu i analiz, powstał w 2009 roku. Inspiruje i wzmacnia debatę publiczną w Polsce, tworzy platformę refleksji i wymiany wiedzy między liderami biznesu i administracji. Prowadzi badania, wydaje raporty i analizy, w których opisuje najważniejsze trendy z zakresu zarządzania, przywództwa i polityki państwowej. Działania THINKTANK, obejmują takie sfery jak zwiększanie szans polskich firm w środowisku globalnym, promowanie dobrych praktyk w obszarze administracji czy poprawa kompetencji przywódczych liderów biznesu. THINKTANK spaja sieć ekspertów i wybitne osobistości polskiego i międzynarodowego życia publicznego. W Radzie Strategicznej ośrodka zasiadają m.in.: laureat Pokojowej Nagrody Nobla Muhammad Yunus, wieloletni wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej Günter Verheugen. THINKTANK Society skupia liderów biznesu i administracji publicznej, zainteresowanych dzieleniem się doświadczeniami, rozwijaniem wiedzy oraz umiejętności zarządczych.